

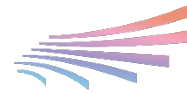

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky fond regionálneho rozvoja

ÚRAD PODPREDESEDU VLÁDY SR
PRE INVESTÍCIE
A INFORMATIZÁCIU

Úrad splnomocnenca vlády SR
pre rozvoj občianskej spoločnosti

Participácia občianskeho sektora pri tvorbe výziev v rámci programovacieho obdobia 2007 – 2013

Analýza deklarovanej implementácie princípu partnerstva vo vybraných dokumentoch programového obdobia 2007-2013

Spracovala: Viera Minarovičová

Editovala: Martina B. Paulíková

Jún 2017

1. ÚVOD A CIEĽ ANALÝZY

V rámci projektu „Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov“ chceme v rámci okruhu aktivít zameraných na participáciu občianskej spoločnosti pri tvorbe výziev analyzovať doterajšie skúsenosti a súčasný stav participácie v tejto oblasti. Dôvodom je potreba získať informácie a podklady pre tvorbu modelového postupu zapojenia cieľových skupín do tvorby výziev na čerpanie európskych štrukturálnych a investičných fondov, aby následne zverejnená výzva priniesla kvalitné žiadosti a zámery projektov, čo v konečnom dôsledku povedie ku naplneniu cieľov existencie fondov EÚ na Slovensku.

Táto analýza predstavuje výsledky z analýzy oficiálnych dokumentov týkajúce sa prípravy, implementácie a hodnotenia troch vybraných operačných programov v období 2007 – 2013, ako aj Národného strategického referenčného rámca na programové obdobie 2007 – 2013. Cieľom bolo identifikovať detaily plnenia princípu partnerstva v súvislosti s participatívnymi procesmi vo všeobecnosti, resp. pri tvorbe výziev (ak takéto zmienky budú identifikované). Zaujímali nás najmä oficiálne dokumenty k operačným programom (výročné správy, zápisy z monitorovacích výborov a pod.), ktoré obsahujú najzásadnejšie informácie. Výsledky analýzy budú následne porovnávané so subjektívnym hodnotením vytipovaných zástupcov občianskej spoločnosťami (najmä členov a členiek monitorovacích výborov v období 2007 – 2013 resp. 2014 – 2020), ktoré sme získali prostredníctvom štruktúrovaných rozhovorov. Výsledkom bude prvotná identifikácia príležitostí a bariér participácie, formulovanie aspektov, ktoré nepodporujú/neprajú participácii a návrh opatrení, ako je tieto bariéry odstrániť alebo aspoň minimalizovať.

Paralelne s týmito procesmi prebieha aj zbieranie skúseností z procesov nastavovania výziev v rámci implementácie operačných programov v období 2014 – 2020. Experti z tímu projektu „Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov“ v spolupráci s vybranými RO, SORO a SO postupne identifikujú výzvy, v rámci ktorých budú odskúšané rôzne procesy participácie.

Na konci projektu sa všetky získané informácie, skúsenosti, analýzy a vedomosti spoja v rámci vytvoreného, overeného a na ďalšie použitie bez obmedzení prístupného modelu / modelov participácie občianskej spoločnosti na tvorbe výziev.

2. VÝCHODISKÁ A METODIKA

Partnerskú dohodu o využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov v rokoch 2014 – 2020 uzavrela Slovenská republika s Európskou komisiou 20. 6. 2014¹. Tento dokument definuje stratégiu a priority pre efektívne a účinné investície v objeme 15,3 mld. EUR. Silným aspektom dokumentu je „**princíp partnerstva**“, ktorý by mal zahŕňať celý programový proces – od prípravy operačných programov cez ich vykonávanie až po hodnotenie výsledkov, pričom zahŕňa nielen členské štáty, ale aj zainteresované strany, ako napríklad odborové zväzy, zamestnávateľov, mimovládne organizácie (MVO) a ďalšie orgány, ktoré podporujú napríklad sociálne začleňovanie, rodovú rovnosť a nediskrimináciu².

Horizontálna dimenzia partnerstva kladie **dôraz na spoluprácu všetkých zainteresovaných subjektov** v regióne, t.j. aktérov z verejného, súkromného a tretieho sektora. Vertikálna dimenzia hovorí, že do prípravy, realizácie a evaluácie rozvojových programov musia byť zapojené všetky dotknuté hierarchické štruktúry (Európska Komisia, vlády členských štátov, ministerstvá, regionálni a lokálni partneri).

Otázka, ako sa princíp partnerstva reálne uplatňuje v súčasnosti, a ako sa uplatňoval v minulosti, nie je iba akademickou otázkou. Existujú náznaky, že spôsob zapojenia cieľových skupín do tvorby a implementácie programových dokumentov neskôr limituje dôveru verejnosti v správnosť, adresnosť, transparentnosť a efektívnosť využívania európskych štrukturálnych a investičných fondov. Formalistické uplatňovanie princípu partnerstva môže podporovať známy predsudok, že o „európskych fondoch rozhoduje byrokrat v Bruseli“, čo v preklade znamená nespokojnosť s tým, čo bolo a je financované z fondov EÚ a nedôveru, či o prioritách financovania a podporených projektoch bolo skutočne rozhodnuté na základe poznania potrieb cieľových skupín.

V rámci analýzy sme sa zamerali na tri konkrétne operačné programy a základný rámec pre všetky operačné programy (Národný strategický referenčný rámec - NSRR). Operačné programy boli vybrané s ohľadom na respondentov prieskumu, ktorých názory a skúsenosti budú vstupovať do porovnania s analýzou, a tiež s ohľadom na operačné programy, v rámci ktorých v súčasnosti prebieha resp. sa pripravuje overovanie procesov participácie v spolupráci s RO a SORO. Na analýzu boli vybrané tri operačné programy, ktoré boli implementované v období 2007 – 2013, ale de facto obsahovo majú svojich pokračovateľov v operačných programoch, ktoré sú implementované v súčasnosti v období 2014– 2020.

Pracovali sme s materiálmi, ktoré boli voľne dostupné a sprístupnené na webových sídlach pre jednotlivé operačné programy, pričom sme analyzovali najaktuálnejšie verzie dokumentov (ak existovali viaceré verzie resp. aktualizácie). Konkrétne:

- **Národný strategický referenčný rámec³** - Národný strategický referenčný rámec na programové obdobie 2007 – 2013 (základný dokument); výročné správy NSRR za roky 2007 – 2013
- **Operačný program životné prostredie⁴** - Operačný program životné prostredie (základný dokument); Programový manuál operačného programu; výročné správy o vykonávaní Operačného programu Životné prostredie za rok 2007 až 2013; zápisy zo zasadnutí monitorovacích výborov
- **Regionálny operačný program⁵** - Regionálny operačný program (základný dokument); výročné správy o vykonávaní Regionálneho operačného programu za rok 2007 až 2013; zápisy zo zasadnutí monitorovacích výborov

¹ <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/zakladne-dokumenty/>

² http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/policy/what/glossary/p/partnership

³ Národný strategický referenčný rámec <http://www.nsr.sk/dokumenty/zakladne-dokumenty/>

⁴ Operačný program životné prostredie <http://www.opzp.sk/implementacia-programu/monitorovanie-programu/a>
<http://www.opzp.sk/dokumenty/programove-dokumenty/opzp/programovy-manual-opzp/>

⁵ Regionálny operačný program <http://www.ropka.sk/>

- **Operačný program zamestnanosť a sociálna inklúzia**⁶ - Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia (základný dokument); výročné správy o vykonávaní a implementácii vykonávaní OP ZaSI 2007 až 2013; zápisy zo zasadnutí monitorovacích výborov

Analýza bola robená metódou rešerše výberu kľúčových slov vo vybraných dokumentoch. Zámerom bolo vyhľadať zmienky o tom či, kedy a akým spôsobom bol v priebehu prípravy a realizácie vybraných operačných programov napĺňaných princíp partnerstva, osobitne partnerstva pri tvorbe výziev resp. dokumentov ako takých.

3. Výsledky analýzy – informácie o napĺňaní princípu partnerstva

V analyzovaných dokumentoch sme nenašli zmienky a informácie o úspešných či neúspešných procesoch tvorby konkrétnych výziev, na ktorých by participovali cieľové skupiny či potenciálni prijímatelia príspevkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov. Je možné, že ak sa aj takéto procesy uskutočnili, buď neboli zaznamenané vôbec, alebo sa informácie o nich nedostali do oficiálnych dokumentov, pretože neboli procesne ukotvené v systémoch riadenia.

Nasledujúce informácie sa vzťahujú ku napĺňaniu princípu partnerstva tak, ako ho zaznamenali oficiálne dokumenty k vybraným operačným programom v programovom období 2007 – 2013.

3.1. Národný strategický referenčný rámec

Národný strategický referenčný rámec (NSRR) na programové obdobie 2007 – 2013 predstavoval nástroj na prípravu programovania fondov - stanovil národné priority, ktoré mali byť spolufinancované zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v programovom období 2007 - 2013 v nadväznosti na Strategické usmernenia Spoločenstva o súdržnosti. Strategický dokument bol schválený vládou SR 6. 12. 2006 a Európskou komisiou 17. 8. 2007. Analyzovali sme základný dokument a monitorovacie dokumenty programu (výročné správy NSRR 2007 – 2013).

Princíp partnerstva bol deklarovaný v samostatných kapitolách „Opis partnerských dohôd“ jednotlivých výročných správ. Išlo o širšiu charakteristiku, z ktorej vyplynulo, že princíp partnerstva bol dodržaný podľa Nariadenia Rady Rady (ES) 1083/2006 v oblasti prípravy i implementácie NSRR.⁷

Princíp partnerstva bol uplatňovaný **v rámci prípravy a vypracovania NSRR** - zapojením subjektov do vypracovania NSRR: „Príprava NSRR prebiehala už od roku 2004 v gescii MVRR SR. Pri príprave bol dodržaný princíp partnerstva definovaný Nariadením Rady (ES) 1083/2006. Do jednotlivých etáp vypracovania NSRR boli zapojené subjekty v rámci rôznych pracovných skupín prostredníctvom metódy štruktúrovanej odbornej diskusie na viacerých úrovniach.“⁸ Uplatňovanie princípu partnerstva bolo ďalej zabezpečené prostredníctvom bilaterálnych stretnutí so zástupcami samospráv: „V záujme lepšieho zapojenia regiónov sa uskutočnili viaceré bilaterálne pracovné rokovania so zástupcami samosprávnych krajov.“⁹, cez spoluprácu na pôde fór: „Ďalšími fórami, na ktorých sa uplatňoval princíp partnerstva a ktoré boli previazané s prípravou NSRR boli Rada vlády pre regionálnu politiku a dohľad nad štrukturálnymi operáciami a Výbor pre štrukturálne fondy a Kohézny fond.“¹⁰, cez realizáciu konferencií, seminárov a workshopov pre verejnosť, kde však pravdepodobne bol vytvorený priestor iba na predstavenie už hotovej vízie: „Na zabezpečenie väčšieho priestoru na diskusiu sa realizovali konferencie, ktorých cieľom bolo predstaviť verejnosti víziu, stratégiu a priority NSRR a vytvoriť priestor

⁶ Operačný program zamestnanosť a sociálna inklúzia <http://www.nsrr.sk/operacne-programy/zamestnanost-a-socialna-inkluzia/>

⁷ Národný strategický referenčný rámec, sekcia základné dokumenty <http://www.nsrr.sk/dokumenty/zakladne-dokumenty/>

⁸ Výročná správa o vykonávaní Národného strategického referenčného rámca za rok 2007, kapitola Opis partnerských dohôd, s.16 http://www.nsrr.sk/download.php?FNAME=1233649539.upl&ANAME=VS_NSRR_2007.pdf

⁹ tamže ako 6

¹⁰ tamže ako 6

pre otvorenú a odbornú diskusiu o ich obsahu. Seminára a workshopy s vyššie uvedeným cieľom boli poriadané aj regionálnymi samosprávami, euroregiónmi, profesijnými združeniami a inými mimovládnyimi fórami.¹¹

Napĺňanie princípu partnerstva je zo strany spracovateľov NSRR a riadiacich orgánov vnímaný aj cez jednania s predstaviteľmi Európskej komisie: „Princíp bol napĺňaný jednak pravidelnými pracovnými kontaktmi a komunikáciou spracovateľov NSRR s generálnym riaditeľstvom pre regionálnu politiku a ďalšími generálnymi riaditeľstvami EK, jednak opakovanými neformálnymi technickými konzultáciami k jednotlivými štádiám prác na NSRR a k pripravovanému obsahu dokumentu a operačných programov. Neformálne konzultácie prebiehali od septembra 2005 až do 27. februára 2007, kedy boli medzi SR a EK otvorené oficiálne rokovania o návrhu NSRR.“¹²

V implementačnej fáze bol princíp partnerstva napĺňaný cez zloženia monitorovacích výborov: „Implementačná fáza taktiež uplatňuje princíp partnerstva a to vo forme zloženia monitorovacích výborov pre NSRR a operačné programy.“¹³, delegovaní právomocí: „V súvislosti so zapojených regionálnych partnerov – samosprávnych krajov do implementácie ŠF došlo zo strany RO pre ROP k podpísaniu (jún 2008) Splnomocnení o delegovaní právomocí. RO na SO/RO a zároveň Zmlúv o financovaní výkonu činností SO/RO pre ROP. Splnomocnenia definujú predmet a rozsah delegovaných právomocí. V prípade ROP ide o nasledovné okruhy činností napr.: aktivity spojené s prípravou a zverejňovaním výziev, aktivity spojené s registráciou, hodnotením a výberom žiadostí o NFP, aktivity spojené s kontrolou zmlúv, evidovaním a archiváciou dokumentácie, aktivity spojené so zberom údajov pre účely monitorovania, auditu, finančného riadenia, hodnotenia, certifikačného overovania, zabezpečujú dodržiavanie nariadení v oblasti publicity“.¹⁴

3.2. Operačný program Životné prostredie

Operačný program Životné prostredie (OP ŽP) predstavuje rámec pre čerpanie pomoci z fondov Európskej únie pre sektor životného prostredia na roky 2007 – 2013. Dokument vypracovalo Ministerstvo životného prostredia SR (ako riadiaci orgán pre tento OP) a Európska komisia ho schválila 8. 11. 2007. Postupne boli schválené štyri revízie OP ŽP. Globálnym cieľom OP ŽP je **zlepšenie stavu životného prostredia a racionálneho využívania zdrojov** prostredníctvom dobudovania a skvalitnenia environmentálnej infraštruktúry a posilnenie efektívnosti environmentálnej zložky trvalo udržateľného rozvoja.¹⁵

Uplatňovanie princípu partnerstva **v rámci prípravy a vypracovania OP ŽP** bolo zabezpečované cez pracovnú skupinu: „Za týmto účelom bola vytvorená pracovná skupina „Partnerstvo pre OP ŽP. Členmi uvedenej pracovnej skupiny sú zástupcovia relevantných ministerstiev, samosprávnych krajov, miest a obcí, sociálno-ekonomických partnerov a mimovládnych organizácií.“¹⁶, „V rámci zasadnutí pracovnej skupiny „Partnerstvo pre OP ŽP“ boli jej členovia oboznamovaní s aktuálnym stavom prípravy OP ŽP a aj na základe ich pripomienok bol materiál priebežne upravovaný.“¹⁷

¹¹ tamže ako 6

¹² Výročná správa o vykonávaní Národného strategického referenčného rámca za rok 2007, kapitola Opis partnerských dohôd, s.16 - http://www.nsr.sk/download.php?FNAME=1233649539.upl&ANAME=VS_NSRR_2007.pdf

¹³ tamže ako 11

¹⁴ Výročná správa o vykonávaní Národného strategického referenčného rámca za rok 2009, kap. 2.3.15. Uplatňovanie princípu partnerstva, opis partnerských dohôd, s.33 http://www.nsr.sk/download.php?FNAME=1316419139.upl&ANAME=V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%A1+spr%C3%A1va_NSRR_2009+v.B.zip

¹⁵ <http://www.opzp.sk/dokumenty/programove-dokumenty/opzp/>

¹⁶ Operačný program Životné prostredie – verzia 1.0 – schválený EK 8.11.2007, kap. 2.1, Proces prípravy operačného programu – uplatňovanie princípu partnerstva, s.6 - <http://www.opzp.sk/wp-content/uploads/OPZP.pdf>

¹⁷ Výročná správa o vykonávaní Operačného programu Životné prostredie za roky 2007, 2008, 2009 a 2010 <http://www.opzp.sk/implementacia-programu/monitorovanie-programu/vyrocne-spravy-opzp/>

„Princíp partnerstva bude uplatňovaný aj v **procese implementácie OP ŽP**, do ktorého budú zástupcovia samosprávnych krajov, socioekonomických partnerov a mimovládnych organizácií zapojení prostredníctvom ich členstva v Monitorovacom výbore pre OP ŽP. Tým získajú možnosť dohliadať na priebeh a efektívnosť implementácie operačného programu. S cieľom rozšíriť priestor pre partnerstvo s regiónmi, ale najmä pre spoluprácu regiónov navzájom, Riadiaci orgán pre OP ŽP zväži možnosti zapojenia do novej iniciatívy Európskej komisie „Regióny pre ekonomickú zmenu“ („Regions for Economic Change“). Orgány regionálnej a miestnej samosprávy sú taktiež jednou z cieľových skupín informačných aktivít v rámci Komunikačného plánu pre OP ŽP. V procese jeho realizácie bude nielen im, ale aj ďalším zainteresovaným subjektom, vrátane širokej verejnosti, poskytnutá možnosť oboznámiť sa s priebehom a výsledkami realizácie OP ŽP.“¹⁸

Na uplatňovanie princípu partnerstva vyzývali aj **výsledky interných hodnotení**, napr. v r. 2013 bola uskutočnená Analýza stavu implementácie Operačného programu Životné prostredie (stav k 30.09.2013): „*Tabuľka č. 34: Zhrnutie jednotlivých interných analýz vykonaných RO. Impulzom vykonania analýzy bola potreba celkového posúdenia stavu implementácie OP ŽP, efektívnosti pri dosahovaní cieľov OP ŽP a formulácií ponaučení pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorá vyplynula okrem iného z požiadavky EK zaslanej listom č. Ref. Ares (2012)1228811 - 18/10/2012. Navrhované odporúčania: Pri implementácii aktivít zameraných na ochranu prírody a krajiny, konkrétne realizáciu dokumentov starostlivosti v rámci sústavy Natura 2000 bude potrebné v rámci programového obdobia 2014 - 2020 rozšíriť prijímateľov o vlastníkov, alebo užívateľov pozemkov v chránených územiach a zároveň umožniť využitie inštitútu partnerstva.*“¹⁹

Na zasadnutí monitorovacieho výboru pre OP ŽP dňa 7. 5. 2008 bola v bode 9 daná „*Informácia o príprave Plánu strategických hodnotení Operačného programu Životné prostredie*“. Členmi monitorovacieho výboru bola bez výhrad vzatá na vedomie.²⁰ Plán bol predstavený zo strany riadiaceho orgánu ako základný nástroj, ktorý usmerňuje výkon hodnotenia programu a ktorý bude slúžiť na zabezpečenie koordinácie a prepojení medzi hodnotením OP ŽP a hodnotením iných operačných programov v rámci NSRR. Keďže Plán musí byť spracovaný v súlade s princípom partnerstva, MŽP SR má úmysel „*zriadiť pracovnú skupinu so zastúpením relevantných ministerstiev, orgánov samosprávy, sociálno-ekonomických partnerov a mimovládnych organizácií, ako aj expertov z oblasti hodnotenia, ktorá by sa podieľala na príprave Plánu. Po jeho schválení bude zverejnený na internetovej stránke a priebežne aktualizovaný. ... P. Hrušková uviedla, že tak, ako to už vyplýva z predloženej informácie, subjekty zastúpené v MV budú mať taktiež zastúpenie v pracovnej skupine pre Plán strategických hodnotení OP ŽP, pričom je vecou každého subjektu, či do pracovnej skupiny ako svojho zástupcu navrhne člena MV alebo iného zástupcu. Zdôraznila, že takýmto spôsobom subjekty zastúpené v MV budú mať možnosť priebežne sa zapojiť do prípravy Plánu a budú informované o jeho priebehu, ako aj výstupoch.*“ Detailné informácie o práci a výstupoch pracovnej skupiny sme nezískali, ale je zrejmé, že fungovala.

Na 11. zasadnutí monitorovacieho výboru OP ŽP 20. – 21. 6. 2013 bola riešená sťažnosť Združenia Slatinka k príprave budúceho programového obdobia 2014 – 2020. Zástupkyňa Európskej komisie „*P. Hlavatá informovala ohľadne sťažnosti Združenia Slatinka, ktorá bola doručená na EK. Združenie má pripomienky k diskusii v súvislosti s prípravou budúceho programového obdobia, ... P. Hlavatá v tejto súvislosti upozornila na uplatňovanie princípu partnerstva pri vypracovaní plánovaných aktivít. P. Húska (pozn. z MŽP SR) v odpovedi uviedol, že ... pre prípravu nového operačného programu bola zriadená*

¹⁸ Operačný program Životné prostredie – verzia 1.0 – schválený EK 8.11.2007, kap. 2.1 Proces prípravy operačného programu – uplatňovanie princípu partnerstva, s.6 <http://www.opzp.sk/wp-content/uploads/OPZP.pdf>

¹⁹ Výročná správa o vykonávaní Operačného programu Životné prostredie za rok 2013, kap. 2.7.2. Hodnotenie, s.79 http://www.opzp.sk/wp-content/uploads/VS-OP-%C5%BDP-za-rok-2013_september_2014.pdf

²⁰ 2. zasadnutie MV OPŽP – 7. mája 2008, s.14 <http://www.opzp.sk/implementacia-programu/monitorovanie-programu/monitorovaci-vybor-opzp/zasadnutia-mv-opzp/2-zasadnutie-mv-opzp/>

skupina, ktorá má viac ako 50 členov, konali sa dve zasadnutia, vyhodnocovali sa pripomienky k prvej pracovnej verzii k návrhu operačného programu, pričom neboli vznesené spomínané pripomienky a riadiaci orgán nemá ani informáciu o podnete na p. ministra. Pokiaľ sa oboznámime s obsahom sťažnosti, uvedieme bližšie vysvetlenie, pretože ku dnešnému dňu nemáme vedomosť o obdobnej pripomienke.“²¹

3.3. Regionálny operačný program

Regionálny operačný program (ROP) schválila Európska komisia 24. 9. 2007, postupne bolo spracovaných päť revízií OP. Jeho hlavným je **zvýšiť dostupnosť a kvalitu občianskej infraštruktúry a vybavenosti v regiónoch**, čo prispieva k dosahovaniu cieľa strategickkej priority Infraštruktúra a regionálna dostupnosť, ktorým je „zvýšenie vybavenosti regiónov infraštruktúrou a zvýšenie efektívnosti s ňou súvisiacich služieb“²². ROP sa cez zameranie svojich prioritných osí dopĺňa s OP Doprava, OP Informatizácia spoločnosti, OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, OP Vzdelávanie a OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia. Riadiacim orgánom ROP je Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktoré sa stalo RO po zániku Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR.

V ROP bol princíp partnerstva uplatňovaný **v rámci prípravy a vypracovania ROP**: „Počas prvých troch štvrtrokov roku 2007 prebiehal proces prípravy a schvaľovania Regionálneho operačného programu (ďalej aj „ROP“) v nadväznosti na aktivity, ktoré boli začaté v roku 2006. Počas uvedeného obdobia bol návrh operačného programu aktívne pripravovaný predovšetkým prostredníctvom spolupráce so sociálno-ekonomickými partnermi zastúpenými v Pracovnej skupine na prípravu ROP, ktorá bola menovaná ministrom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Zloženie uvedenej pracovnej skupiny a prehľad činnosti pracovnej skupiny na prípravu ROP, prehľad medzirezortných pripomienkových konaní a iných aktivít v súvislosti s prípravou operačného programu a v súvislosti s uplatňovaním princípu partnerstva je uvedený v prílohe č. 3 ROP. Uvedená príloha zároveň popisuje najdôležitejšie závery a dohody z uplatňovania princípu partnerstva v procese prípravy ROP.“²³ a „Princíp partnerstva bol dodržaný aj pri príprave ďalších programových a riadiacich dokumentoch. Návrh Programového manuálu ROP a Príručky pre žiadateľa v rámci ROP boli predložené sociálno-ekonomickým partnerom na vyjadrenie pripomienok. Programový manuál verziu 1.1 a Príručku pre žiadateľa verziu 1.1 schválil minister výstavby a regionálneho rozvoja dňa 21. 1. 2008 po vyhodnotení pripomienkového konania.“²⁴

V rámci implementačnej fázy bol princíp partnerstva uplatňovaný vo forme zloženia monitorovacích výborov: „Dňa 5. decembra 2007 bol zriadený Monitorovací výbor pre Regionálny operačný program. ... Zloženie Monitorovacieho výboru pre Regionálny operačný program rešpektuje vyvážený princíp partnerstva. Monitorovací výbor pre Regionálny operačný program má spolu 40 členov, ktorí zastupujú vecne príslušné sektorové rezorty, samosprávne kraje, subjekty združujúce miestne samosprávy, mimovládny sektor, subjekty zastupujúce rómske komunity a na práci Monitorovacieho výboru pre ROP sa zúčastňuje i zástupca/zástupcovia Európskej komisie v poradnej funkcii.“²⁵

Pri analýze záznamov zo zasadnutí MV pre Regionálny operačný program²⁶ však boli identifikované nesúhlasné stanoviská ku zloženiu monitorovacieho výboru ROP. Na prvom zasadnutí 5. 12. 2007 v rámci bodu č.2 Prerokovanie štatútu a rokovacieho poriadku „Predseda NSK Belica vyslovil názor, že

²¹ 11. zasadnutie MV OPŽP – 20. – 21. júna 2013, s.10 <http://www.opzp.sk/implementacia-programu/monitorovanie-programu/monitorovaci-vybor-opzp/zasadnutia-mv-opzp/11-zasadnutie-mv-opzp/>

²² <http://www.nsr.sk/operacne-programy/regionalny-operacny-program/>

²³ Výročná správa o vykonávaní ROP za rok 2007, kap. 2.1. Dosiahnutý výsledok a analýza dosiahnutého pokroku s.3 <http://www.ropka.sk/download.php?FNAME=1240203622.upl&ANAME=VS+ROP+2007.zip>

²⁴ Výročná správa o vykonávaní ROP za rok 2007, kap. 2.1. Dosiahnutý výsledok a analýza dosiahnutého pokroku s.15 <http://www.ropka.sk/download.php?FNAME=1240203622.upl&ANAME=VS+ROP+2007.zip>

²⁵ Výročná správa o vykonávaní ROP za rok 2007, kap. 2.7 Monitorovacie mechanizmy, s.24 <http://www.ropka.sk/download.php?FNAME=1240203622.upl&ANAME=VS+ROP+2007.zip>

²⁶ Záznamy z rokovaní <http://www.ropka.sk/monitorovaci-vybor/zaznamy-z-rokovani/>

samospráva nie je vo Výbore zastúpená primerane. P.Muška zo ZMOS súhlasil s názorom p.Belicu, že pomernosť a princíp partnerstva nie je dodržaný. Aj keď považoval za primerané zastúpenie samosprávnych krajov v počte 7 členov Výboru, ale zastúpenie ZMOS považuje za nedostatočné. Minister Janušek považuje skladbu výboru za vyváženú s pomerným zastúpením partnerov regionálnej samosprávy a navrhol zvýšiť zastúpenie miestnej samosprávy úpravou zastúpenia ZMOSu na 2 členov. Po opätovnom vyjadrení p. Belicu, zástupcu NSK, že vo výbore ROP nie je dostatočne zastúpená samospráva, minister Janušek uviedol, že takto navrhnutú zostavu Výboru považuje RO pre ROP za dostatočne odbornú a vyrovnanú aj vzhľadom na skutočnosť, že regionálna samospráva je vo Výbore zastúpená 7 členmi.²⁶

Na druhom zasadnutí monitorovacieho výboru pre ROP, ktoré sa konalo 28. 3.2008²⁷ bolo prerokované vypracovanie Plánu strategických externých hodnotení, ako záväzného dokumentu pre oblasť hodnotenia ROP. V rámci diskusie „podpredsa Vidieckeho parlamentu Peter Rusnák požadoval primerané zastúpenie mimovládnych organizácií v Riadiacej skupine pre hodnotenie ROP a definovanie mechanizmu vytvorenia Riadiacej skupiny pre hodnotenie ROP, taktiež požadoval informáciu o mechanizme dopadu výsledkov hodnotenia na programové dokumenty ROP. V nadväznosti na uvedené reagoval riaditeľ odboru Behul a vedúci oddelenia Labay nasledovne: Riadiaca skupina pre hodnotenie ROP je poradným orgánom Výboru a má mať užšie zastúpenie členov ako má Výbor, kvôli vyššej operatívnej skupiny. V riadiacej skupine budú zastúpení všetci sociálno-ekonomickí partneri. RO pre ROP osloví v termíne do 30.9.2008 členov výboru so žiadosťou o návrh zástupcov do Riadiacej skupiny pre hodnotenie ROP a navrhne zloženie Riadiacej skupiny pre hodnotenie ROP (skupina má byť kreovaná do 12 mesiacov od schválenia ROP, t.j. do 24.9.2008). Zastúpenie, ktoré kopírovalo zloženie Výboru v plnom rozsahu nemá opodstatnenie, Riadiaca skupina pre hodnotenie ROP bude svojím zložením kopírovať Výbor, ale v užšom zastúpení bez toho, aby bola vynechaná akákoľvek skupina sociálno-ekonomických partnerov ROP.“ Na základe výsledkov hlasovania členov Výboru bo PSEH schválený.²⁸

V rámci ROP sa princíp partnerstva spomína aj **pri koordinácii horizontálnych priorít**: „Inštitucionálnym koordinátorom horizontálnej priority trvalo udržateľný rozvoj (ďalej len „HP TUR“) je Úrad vlády SR, ktorý v súlade s uplatňovaním princípu partnerstva a s cieľom zabezpečenia koordinovaného postupu všetkých riadiacich orgánov pri implementácii HP TUR zriadil Pracovnú skupinu pre HP TUR. Prvé zasadnutie uvedenej pracovnej skupiny, ktorej členom je aj zástupca Riadiaceho orgánu pre ROP, sa uskutočnilo v septembri 2007. V rámci činnosti uvedenej pracovnej skupiny bola v priebehu roka 2007 vypracovaná prvá verzia Systému koordinácie a implementácie HP TUR na roky 2007-2013. Pracovnú skupinu pre HP IS vedie v súlade s uplatňovaním princípu partnerstva a s cieľom zabezpečenia koordinovaného postupu všetkých RO pri implementácii HP IS koordinátor HP IS. Inštitucionálnym koordinátorom HP IS je Úrad vlády SR, odbor prierezových priorít (do 30. 6. 2011 oddelenie koordinácie prierezových priorít). Členom pracovnej skupiny pre HP IS je aj zástupca RO pre ROP.“²⁹

Rovnako v oblasti systému **predkladania žiadostí o NFP** boli uplatnené konzultácie s vybranými partnermi: “Na základe diskusií so sociálno-ekonomickými partnermi (predovšetkým Združenia miest a obcí Slovenska) RO pre ROP kapacitne posilnil jednotlivé hodnotiace kolá priebežnej výzvy. Pôvodne

²⁷Záznam z 2. Zasadnutia Monitorovacieho výboru pre Regionálny operačný program 2008, s.2 http://www.ropka.sk/download.php?FNAME=1292851504.upl&ANAME=Zaznam_28mar08_final.pdf

²⁸ Záznam z 2. Zasadnutia Monitorovacieho výboru pre Regionálny operačný program 2008, s.3 http://www.ropka.sk/download.php?FNAME=1292851504.upl&ANAME=Zaznam_28mar08_final.pdf

²⁹ Výročná správa o vykonávaní ROP za rok 2007, kap. 2.7 Monitorovacie mechanizmy, s.24 <http://www.ropka.sk/download.php?FNAME=1240203622.upl&ANAME=VS+ROP+2007.zip> a 2008. Kap-44 Horizontálna priorita Trvalo udržateľný rozvoj, s.92 <http://www.ropka.sk/download.php?FNAME=1256735558.upl&ANAME=VS+ROP+2008.zip>

plánovaný počet približne 50 projektov na jedno hodnotiace kolo bol zvýšený na približne 180 projektov v hodnotiacom kole. ...”³⁰

V rámci **monitoringu a hodnotenia ROP** boli v rámci Ročného preskúmania programu v zmysle čl. 68 Nariadenia ES 1083/2006 v r. 2008 uplatnené pripomienky EK: „Tabuľka č. 16: Prehľad pripomienok EK a prijatých opatrení o strany RO pre ROP vyplývajúcich z výročného stretnutia k ROP.”³¹ – pripomienka: Dodržiavať transparentný a jasný proces výberu žiadostí o NFP z pohľadu zamedzenia diskriminácie a zabezpečenia transparentného a rovnakého zaobchádzania v rámci výberového procesu. Stanovisko/prijaté opatrenia RO pre ROP: Proces výberu žiadostí o NFP sa riadi postupmi definovanými v štatúte a rokovacom poriadku výberovej komisie, ktorého text vyplýva z podmienok definovaných na národnej úrovni Systémom riadenia ŠF a KF. Výberové komisie pôsobia ako poradný orgán RO pre ROP v súlade s národnou legislatívou a majú v nich zastúpenie sociálno-ekonomickí partneri zastupujúci národnú sektorovú úroveň, regionálnu úroveň, prípadne úroveň subjektov zastupujúcich miestne samosprávy. Výberová komisia posudzuje žiadosti o NFP z hľadiska výberových kritérií schválených MV pre ROP, ktorých aplikáciu bližšie upravujú inštrukcie pre členov výberovej komisie. Inštrukcie obsahujú návod akým spôsobom, prípadne kedy sa v procese posudzovania žiadostí o NFP aplikujú jednotlivé schválené výberové kritériá”³²

V rámci oficiálnych dokumentov k ROP sa spomínajú v súvislosti s napĺňaním princípu partnerstva aj bilaterálne stretnutia s partnermi: „**Počas roka 2009 boli prirodzeným spôsobom v závislosti od špecifických potrieb regiónov vyprofilované priority z hľadiska dopytu jednotlivých regiónov. Na základe uvedených výsledkov implementácie ROP došlo k rámcovej dohode na úrovni Riadiaceho orgánu pre ROP a jednotlivých samosprávnych krajov, že sociálno-ekonomickí partneri budú na začiatku roka 2010 hľadať možnosti čo najefektívnejšieho využitia zostávajúcej neprerozdelenej alokácie ROP. Za týmto účelom Riadiaci orgán pre ROP absolvoval bilaterálne stretnutia s niektorými samosprávnymi krajinami.**”³³

„Určenie metodiky rozdelenia regionálnych alokácií predstavovalo v procese prípravy ROP jednu z najviac diskutovaných tém. RO pre ROP v spolupráci s externými spolupracovníkmi vypracovali alternatívne modely určenia regionálnych alokácií zohľadňujúce výsledky analýz jednotlivých tematických oblastí podpory v rámci zúčastnených regiónov, ekonomickú výkonnosť regiónov a ich sociálno-ekonomickú situáciu. Vzhľadom na skutočnosť, že sa sociálnoekonomickým partnerom nepodarilo nájsť spoločné stanovisko v otázke regionálnych alokácií, rozhodnutie o rozdelení disponibilnej alokácie ROP na zúčastnené NUTS3 regióny bolo prijaté na politickej úrovni členského štátu. V rámci zvoleného rozdelenia regionálnych alokácií boli zohľadnené princípy regionálnej politiky a existujúce regionálne disparity medzi jednotlivými NUTS2 regiónmi. Neboli však zohľadnené disparity ohľadne rozmiestnenia zariadení občianskej infraštruktúry a sídiel, demografickej a vekovej štruktúry obyvateľstva a pod., ktoré majú zásadný vplyv na možnosti smerovania podpory v rámci jednotlivých oblastí podpory ROP. RO pre ROP o určitých problémoch s napĺňaním takto zadefinovaných regionálnych alokácií informoval socioekonomických partnerov už v roku 2009. Uvedená pozícia RO pre ROP vychádza zo snahy naplniť plánovaný pomer indikatívnych regionálnych alokácií na úrovni celého operačného programu, pričom na úrovni konkrétnych oblastí

³⁰ Výročná správa o vykonávaní ROP za rok 2008. Kap.4.4 Horizontálna priorita Trvalo udržateľný rozvoj, s.31 <http://www.ropka.sk/download.php?FNAME=1256735558.upl&ANAME=VS+ROP+2008.zip>

³¹ Výročná správa o vykonávaní Regionálneho operačného programu za rok 2008, kap.2.7 Monitorovanie, s.44 <http://www.ropka.sk/download.php?FNAME=1256735558.upl&ANAME=VS+ROP+2008.zip>

³² Výročná správa o vykonávaní Regionálneho operačného programu za rok 2008, kap.2.7 Monitorovanie, s.44 <http://www.ropka.sk/download.php?FNAME=1256735558.upl&ANAME=VS+ROP+2008.zip>

³³ Výročná správa o vykonávaní Regionálneho operačného programu za rok 2009, kap. 2.1.3 Implementácia ROP z regionálneho aspektu, s.16 <http://www.ropka.sk/download.php?FNAME=1283846359.upl&ANAME=V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%A1+spr%C3%A1va+o+vykon%C3%A1van%C3%AD+ROP+za+rok+2009.zip>

podpory tento pomer bude odrážať konkrétne potreby regiónov (napr. vyššia podpora infraštruktúry vzdelávania v regiónoch s vyšším prirodzeným prírastkom obyvateľstva).³⁴

3.4. Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia

Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia (OP ZaSI) je referenčný dokument, na základe ktorého bola v programovom období 2007 – 2013 poskytovaná podpora **v oblasti rozvoja ľudských zdrojov, zvyšovania zamestnanosti, zvyšovania sociálnej inklúzie a budovania kapacít**. Európska komisia ho schválila 26. 10. 2007, postupne boli spracované a schválené tri revízie dokumentu. Riadiacim orgánom OP ZaSI je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Hlavnými cieľmi OP ZaSI sú 1) zvyšovanie zamestnanosti adaptability a znižovanie nezamestnanosti; 2) posilnenie integrácie osôb ohrozených sociálnym vylúčením alebo sociálne vylúčených a podpora zosúladenia rodinného a pracovného života a 3) zvyšovanie kvality ľudských zdrojov a ich riadenia v oblasti verejnej politiky.³⁵

Oblasti prípravy a vypracovania ZaSI bol princíp partnerstva uplatňovaný: „Ciele operačného programu sú realizované na princípe partnerstva, t.j. v úzkej partnerskej spolupráci medzi Európskou Komisiou a riadiacim orgánom MPSVR SR, CKO, Platobným orgánom, Úradom vlády SR, orgánmi verejnej správy, univerzitami, hospodárskymi a sociálnymi partnermi, koordinátormi horizontálnych priorít a to v oblasti implementácie, hodnotenia projektov, cez výberové komisie až po monitorovanie operačného programu.“³⁶ a „Pri programovaní operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia v rámci strategickkej priority Ľudské zdroje a vzdelávanie MPSVR SR zabezpečilo úzku spoluprácu s príslušnými regionálnymi, miestnymi, mestskými a ostatnými orgánmi verejnej správy, s hospodárskymi a sociálnymi partnermi a s mimovládnyimi organizáciami. Pri implementácii OP ZaSI sú zástupcovia samosprávy, MVO, podnikateľského sektora zapojení vo výberových komisiách, v rámci schvaľovania žiadostí o NFP a v neposlednom rade sú aj členmi Monitorovacieho výboru OP ZaSI v súlade s čl. 11 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 (princíp partnerstva) a čl. 5 nariadením Rady (ES) č. 1081/2006.“³⁷

Princíp partnerstva sa uplatňoval v rámci ZaSI pri kreovaní **a fungovaní monitorovacieho výboru**: „Členmi Monitorovacieho výboru sú v súlade s článkom 11 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 (princíp partnerstva) zástupcovia štátnej správy, verejnej správy, regionálnej a miestnej samosprávy, tretieho sektora, SORO, sociálnych partnerov a zástupca certifikačného orgánu – Ministerstva financií SR a centrálného koordinačného orgánu – Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR.“³⁸

Obdobne ako pri ROP, aj tu sa na princíp partnerstva riadiaci orgán odvoláva pri **koordinácii horizontálnych priorít**: „Inštitucionálnym koordinátorom horizontálnej priority trvalo udržateľný rozvoj (ďalej len „HP TUR“) je Úrad vlády SR (ďalej len „ÚV SR“), odbor koordinácie priorít vedomostnej spoločnosti, ktorý v súlade s uplatňovaním princípu partnerstva a s cieľom zabezpečenia koordinovaného postupu všetkých riadiacich orgánov pri implementácii HP TUR zriadil Pracovnú skupinu pre HP TUR.“³⁹

³⁴ Výročná správa o vykonávaní Regionálneho operačného programu za rok 2012, kap. 2.1.3 Implementácia ROP z regionálneho aspektu.³⁴

<http://www.ropka.sk/download.php?FNAME=1384341339.upl&ANAME=V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%A1+spr%C3%A1va+o+vykon%C3%A1van%C3%AD+ROP+za+rok+2012.zip>

³⁵ <http://www.nsr.sk/operacne-programy/zamestnanost-a-socialna-inkluzia/>

³⁶ Výročná správa o vykonávaní Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia za rok 2008, Úvod, s.3 <http://www1.employment.gov.sk/ESF/documents/2009/FinalnaVyrocnnaSpravaOPZaSI-zaprac.pripom.Bruselu23.10.09.pdf>

³⁷ Výročná správa o vykonávaní Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia za rok 2009, kap. 2.1.7. Opis partnerských dohôd, s.43 http://www1.employment.gov.sk/ESF/documents/2011/Vyroc_Sprava_OP_ZaSI_2009_11_11_2010.pdf

³⁸ Výročná správa o vykonávaní Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia za rok 2007, kap.2.7 Monitorovacie mechanizmy, s.21 http://www1.employment.gov.sk/ESF/new/get_file61a9.pdf?id=3693

³⁹ Výročná správa o vykonávaní Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia za rok 2008, kap.4.1. Horizontálna priorita Informačná spoločnosť, s.72 <http://www1.employment.gov.sk/ESF/documents/2009/FinalnaVyrocnnaSpravaOPZaSI-zaprac.pripom.Bruselu23.10.09.pdf>

V rámci OP ZaSI sa princíp partnerstva uplatňoval aj v oblasti partnerských dohôd: „Spolupráca Fondu sociálneho rozvoja s RO: 1) spolupráca pri vypracovaní návrhu materiálu „Návrh na urýchlenie a úpravy procesu predkladania a schvaľovania žiadostí o poskytnutie podpory Lokálnej stratégie komplexného prístupu v rámci Pilotnej výzvy v zmysle Národného strategického referenčného rámca na roky 2007-2013, určeného na rokovanie vlády zo dňa 10.06.2009; 2) spolupráca a usmerňovanie v koordinovanom postupe FSR a RO spolu s ÚSVSRK v oblasti prípravy lokálnych stratégií komplexného prístupu; 3) spolupráca na výbere príkladov dobrej praxe – zo súboru implementovaných projektov FSR – pre rôzne medzinárodné fóra, konferencie a semináre; 4) Spolupráca FSR s etnologickým ústavom Slovenskej akadémie vied ako aj mimovládny organizáciami (UNDP Slovensko, Nadácia M. Šimečku) pri príprave a realizácii výskumného projektu zameraného na zmapovanie bariér a obmedzení vo výkone terénnej sociálnej práce. Samotný výskum realizoval ústav etnológie Slovenskej akadémie vied.“⁴⁰

„OP ZaSI bol zároveň predstavený na rôznych podujatiach: na ôsmych regionálnych konferenciách uskutočnených v spolupráci s CKO v krajských mestách, na informačných stretnutiach organizovaných partnerskými inštitúciami, kam boli prizývaní zástupcovia RO/SORO.“⁴¹

Na neformálnom zasadnutí Monitorovacieho výboru pre OP ZaSI 24. 11. 2010 prebehla diskusia o postavení mimovládnych organizácií, ako subjektov, ktoré nevykonávajú hospodársku činnosť. Týkala sa návrhu vylúčiť občianske združenia s prijímaním EÚ fondov: „E.Hodges, (MPSVR SR): Podľa EÚ aj neziskové organizácie, ktoré poskytujú služby za úhradu sú účastníkmi hospodárskej súťaže. K.Kovács, (MPSVR SR) sa vyjadril: „My cez ESF nepodporujeme podnikanie občianskych združení, ale podporujeme výkon opatrení sociálnej správy“. M.Budayová, (NSK): Uviedla, že občianske združenia a neziskové organizácie sú legislatívne zaradené ako inštitúcie, ktoré nemôžu vytvárať zisk. Robia veľmi záslužnú prácu, napríklad pre ľudí s handicapom. „Ako členka MV nemôžem súhlasiť s tým, aby sa zamedzil prístup občianskym združeniam a neziskovým organizáciám k čerpaniu finančnej pomoci zo štrukturálnych fondov v prípade, že si plnia svoje poslanie a dodržiavajú legislatívu.“⁴²

4. ZÁVERY

V rámci projektu „Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov“ sme analyzovali doterajšie skúsenosti a súčasný stav participácie občianskej spoločnosti pri tvorbe výziev na čerpanie európskych štrukturálnych a investičných fondov. Cieľom bolo získať informácie a podklady pre tvorbu modelového postupu zapojenia cieľových skupín do tvorby výziev.

V rámci analýzy sme sa zamerali na tri konkrétne operačné programy a základný rámec pre všetky operačné programy (Národný strategický referenčný rámec - NSRR). V oficiálnych dokumentoch sa napĺňanie princípu partnerstva deklarovalo cez informácie o účasti resp. spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi pri príprave programových dokumentov, v rámci ich implementácie a hodnotenia. V etape prípravy šlo predovšetkým **o zriadenie a prácu pracovných skupín pre prípravu operačných programov**, našli sme zmienky o bližšie neidentifikovaných **bilaterálnych stretnutiach so zástupcami samospráv (ZMOS)** a tiež **o jednaniach s predstaviteľmi Európskej komisie**. V etape implementácie konštatujú oficiálne dokumenty, že princíp partnerstva bol napĺňaný najmä prostredníctvom **zloženia monitorovacích výborov**, kompetencií a práv členov, medzi ktorými museli

⁴⁰ Výročná správa o vykonávaní Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia za rok 2009, kap. 2.1.7. Opis partnerských dohôd, s.43

http://www1.employment.gov.sk/ESF/documents/2011/Vyroc_Sprava_OP_ZaSI_2009_11_11_2010.pdf

⁴¹ Výročná správa o vykonávaní Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia za rok 2008, s.32 <http://www1.employment.gov.sk/ESF/documents/2009/FinalnaVyrocnaSpravaOPZaSI-zaprac.pripom.Brusele23.10.09.pdf>

⁴² Zápis z neformálneho zasadnutia Monitorovacieho výboru pre Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia, 24.november 2010, s.2 http://www1.employment.gov.sk/ESF/new/get_fileb9c1.pdf?id=2982

byť zastúpené rôzne sektory a socioekonomickí partneri. Napriek tomu však sú aj zmienky o kritike a nesúhlasných stanoviskách so zložením monitorovacích výborov (napr. ROP). V niektorých prípadoch sa stretávame s informáciami o **konzultáciách s partnermi** (ZMOS v ROP), a o bližšie neidentifikovateľných **odborných štruktúrovaných diskusiách**. Ako napĺňanie princípu partnerstva boli označené aj **informačné aktivity - konferencie, semináre a workshopy pre verejnosť**. V tejto etape boli zriadené viaceré **pracovné skupiny** (napr. pracovná skupina pre HP TUR) a **výberové komisie** (pri implementácii OP ZaSI - zástupcovia samosprávy, MVO, podnikateľského sektora).

V analyzovaných dokumentoch sme nenašli zmienky a informácie o úspešných či neúspešných procesoch tvorby konkrétnych výziev, na ktorých by participovali cieľové skupiny či potenciálni prijímatelia príspevkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov. Je možné, že ak sa aj takéto procesy uskutočnili, buď neboli zaznamenané vôbec, alebo sa informácie o nich nedostali do oficiálnych dokumentov, pretože neboli procesne ukotvené v systémoch riadenia. Ukazuje sa, že napriek silnému akcentovaniu princípu partnerstva v programových dokumentoch potenciálni prijímatelia zdrojov z fondov EÚ väčšinou iba pasívne čakajú na zverejnenie výziev na podávanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok, pričom sa spoliehajú na konzultantské a sprostredkovateľské firmy, čo vytvára v niektorých prípadoch neprehľadné a netransparentné prostredie. Opačný postup, kedy by potenciálni prijímatelia boli zapojení do tvorby výzvy (napríklad prieskumom potrieb, konzultáciami, diskusiami v rámci okrúhlych stolov a pod.), nie je zatiaľ zaužívaný.

5. Odkazy a zdroje informácií

Odkazy na jednotlivé zdroje informácií a citácií sa nachádzajú v rámci textu v poznámkach pod čiarou. Základné zdroje analyzovaných dokumentov sú:

- Národný strategický referenčný rámec - <http://www.nsrr.sk/narodny-strategicky-referencny-ramec-2007-2013/> a <http://www.nsrr.sk/dokumenty/zakladne-dokumenty/>
- Regionálny operačný program - <http://www.ropka.sk/> a <http://www.ropka.sk/sk/vyrocne-spravy/>,
Príklady dobrej praxe: <http://www.ropka.sk/implementacia-rop/priklady-dobrej-praxe/>
- Operačný program životné prostredie - <http://www.opzp.sk/> a <http://www.opzp.sk/implementacia-programu/monitorovanie-programu/vyrocne-spravy-opzp/>
- Operačný program zamestnanosť a sociálna inklúzia -
<https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2007-2013/> a
<http://www1.employment.gov.sk/ESF/new/index&d93.html?id=3394>

Táto publikácia bola pripravená v rámci projektu „Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov“ (ITMS kód: 301011N301), spolufinancovaného Európskou úniou z prostriedkov operačného programu Technická pomoc 2014 – 2020, ktorý bol podporený z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.